

אלה תולדת יצחק

דחז

יט וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם
הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק: וְאֵלֶּיז. תּוֹלְדַת יִצְחָק בֶּר אֲבִרְהָם
אֲבִרְהָם אוֹלִיד יֵת יִצְחָק: כ וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אֲרַבְעִים
שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי
מִפְדָן אָרָם אֲחֻזַּת לָבָן הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה: וַהֲוֶה
יִצְחָק בֶּר אֲרַבְעִין שָׁנָיִן. פד נָסִיב יֵת רִבְקָה. בַּת בְּתוּאֵל
אֲרַמְאָה. מִפְדָן אָרָם. אֶתְתִּיהָ. דָּלָבָן אֲרַמְאָה לִיהָ לְאִתּוֹ:
כא וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה
הָיָה וַיַּעֲתֵר לוֹ יְהוָה וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ: וַצִּלִּי
יִצְחָק קָדָם יְיָ לְקַבֵּל אֶתְתִּיהָ. אָרִי עֲקָרָה הִיא. וְקַבֵּל
צְלוֹתֶיהָ יְיָ. וַעֲדִיאַת רִבְקָה אֶתְתִּיהָ: כב וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים
בְּקַרְבָּהּ וַתֵּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתִּלְדֶּה
לְדָרִשׁ אֶת־יְהוָה: וַדַּחֲקִין בְּנֵיָא בְּמַעֲהָא. וַאֲמַרְת אִם בֵּינִי.
לְמָא דְנָן אָנָּא. וַאֲזַלְת לְמַתְבַּע אֲלַפֵּן מִן קָדָם יְיָ: כג וַיֵּאמֶר
יְהוָה לָהּ שְׁנַיִ גִּימִים בְּבִטְנָהּ וּשְׁנַיִ לְאִמִּים מִמַּעֲיָהּ
יִפְרְדוּ וּלְאִם מְלֵאָם יֵאָמְזִן וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:
וַאֲמַר יְיָ לָהּ. תְּרִין עַמּוּזִין בְּמַעֲכִי. וַתִּרְתִּין מִלְכוּן. מְמַעֲכִי
יִתְפָּרְשִׁין. וּמִלְכוּ מִמְּלָכוּ תִתְקַרְךָ. וְרַבָּא יִשְׁתַּעֲבֹד לְזַעֲרָא:
כד וַיְמַלְאוּ יְמִיהָ לְלֵדַת וַהֲוֶה תּוֹמָם בְּבִטְנָהּ:
ושְׁלִימוּ יוֹמָהָ לְמִילְדָּהּ וְהָא תִיּוּמִין בְּמַעֲהָא: כה וַיַּצֵּא
הָרֵאָשִׁון אֲדָמוּזִי בְּלוֹ פְּאֻדַּת שַׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ
עֵשָׂו: וּנְפַק קְדַמָּא סְמוּקָה. פְּלִיָּה בְּגָלִים דְּסַעַר. וּקְרוּ שְׁמִיהָ
עֵשָׂו: כו וַאֲחֵרִיכֹן יַצֵּא אָחִיו וַיְדוּ אֲחֻזַּת בְּעֵקֶב
עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בֶּן־שְׁשִׁים שָׁנָה בְּלֵדַת אֲתָם:
וּבְתֵר פִּין נְפַק אַחֻזָּהּ.
כז וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שְׂדֵה וַיַּעֲקֹב אִישׁ יֹשֵׁב
אֹהֲלִים: וּרְבִיאוּ עוֹלִימָא. וַהֲוֶה עֵשָׂו. גְּבֵר. נַחֲשׁ יֶרְכֵן. גְּבֵר נְפִיק חֲקֵל. וַיַּעֲקֹב גְּבֵר שְׁלִים

גוים קר

ואלה תולדת יצחק בן אברהם
אברהם הוליד את יצחק ויהי
יצחק בן ארבעים שנה בקוחו
את רבקה בת בתואל הארמי
מפדן ארם אחוזת לבן הארמי לו
לאשה ויעתר יצחק ליהוה לנכח
אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו
יהוה ותהר רבקה אשתו ויתרצצו
הבנים בקרבה ותאמר אם כן
למה זה אנכי ותלך לדרש את
יהוה ויאמר יהוה לה שני גימ
בבטןך ושני לאמים ממעיך
יפרדו ולאם מלאם יאמזן ורב
יעבד צעיר וימלאו ימיה ללדת
והנה תומם בבטנה ויצא הראשון
אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו
שמו עשו ואזרי כן יצא אזוי
וידו אזוזת בעקב עשו ויקרא
שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה
בלדת אתם ויגדלו הנערים
ויהי עשו איש ידע ציד איש
שדה ויעקב איש תם יושב אהלים

חלק הדקדוק

[כ. לו לאשה. יש למשוך מעט תיבת לו, דלא לשתמע
'לא לאשה': כב. ויתרצצו. הצא"ד בשוא נע לא בשוא
פתח בכל התיגאן, דלא כדפוסים, כי אין דרך התיגאן לציין
שוא פתח בשאר אותיות זולת באחה"ע בלבד, ואפילו
באותיות צבותות. וזכור זה: כז. ויגדלו הנערים.
הוי"ו געי. יפ"ה]: איש ידע ציד. כתב הרשב"א
בתשובה סי' קס"ד: הכי מתרגמינן, 'גבר נח שידכן'.
מלשון בשדכא שאמר ביש נוחלין (77 קלט ע"6).
ופי' אדם בטל שאין לו מלאכה, אלא כאחד השרים
שהם נחים ומתעסקים בציד לתענוג. ותשקוט הארץ
(שופטים ג, 6), ושדוכת ארעא. ויש מן הגדולים
שהיו גורסין שרכא ברי"ש, ומתרגמינן ותשקוט

ויאהב יצזק את עשו כי ציד בפיו
 ורבקה אהבת את יעקב ויזד
 יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה
 והוא עיף ויאמר עשו אל יעקב
 הלעיטני נא מן האדם האדם הזה
 כי עיף אנכי על כן קרא שמו
 אדום ויאמר יעקב מכרה כיום
 את בכרתך לי ויאמר עשו הנה
 אנכי הולך למות ולמה זה לי
 בכרה ויאמר יעקב השבעה לי
 כיום וישבע לו וימכר את בכרתו
 ליעקב ויעקב נתן לעשו לזם
 ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם
 וילך ויבז עשו את הבכרה

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב
 הראשון אשר היה בימי אברהם
 וילך יצזק אל אבימלך מלך
 פלשתים גררה וירא אליו יהוה
 ויאמר אל תרד מצרימה שכך
 בארץ אשר אמר אליך גור
 בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך
 כי לך ולזרעך אתן את כל הארצת
 האל והקמתי את השבעה
 אשר נשבעתי לאברהם אביך

חלק הדקדוק

ושרוכת, וכן ידע ציד נח שירכן עכ"ל. [ולא הזכיר
 רבי מהי גירסת ספרי תימן. ובמרא לשון למהר"י קרח
 כתב 'נחש ירכן, כן היא נוסחת ספרי תימן, וכן הנהיג הר"ר
 אברהם אלשיך הלוי ז"ל לומר בביהכנ"ס שלו. וגם הרב
 לוי נגאר מחכמי ביכנ"ס מהר"ץ כתב בזה'ל בנוסחאות
 תימן הישנות ובספר אור האפילה גרסי נחש ירכן. ולדעתי
 הצעיר דאין כוונת רבינו בחלק הדקדוק לגרוס נח שדכן,
 אלא שהעלה לשון הרשב"א דגריס כך, כי כן דרכו של
 מהר"ץ זיע"א לילך בעקבות גירסת הראשונים נ"ע בכל
 מקום כידוע. יפה]: ל. מן האדם האדם. ה"א דהאדם
 ראשונה בגעיא ולא השניה, והעולם עושים בהיפך,
 והוא טעות: לא. מכרה כיום. תרגומו 'ובין כיום
 דלהי, בלא נו": ב. אשר אמר אליך. הטפחה בתי'
 אמר, בכל התיגאן: ג. ולזרעך. הוי"ו גע. יפה]:

משמיש בית אלפנא: כה ויאהב יצחק את עשו כי
 ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב: ורחים יצחק.
 ית עשו ארי מצידיה הנה אכיל. ורבקה רחמת ית יעקב:
 כה ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא
 עיף: ובשיל יעקב תבשילא. ועל עשו מן חקלא והוא
 משלהי: ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן
 האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו
 אדום: ויאמר עשו ליעקב. אטעימני כען מן סמוקא סמוקא
 הדין. ארי משלהי אנא. על כן קרא שמיא אדום: לא ויאמר
 יעקב מכרה כיום את בכרתך לי: ויאמר יעקב. ופיין
 פיום דלהי ית בכירותך לי: לב ויאמר עשו הנה אנכי
 הולך למות ולמה זה לי בכרה: ויאמר עשו. האנא
 אזיל לממת. ולמא דנן לי בכירותא: לב ויאמר יעקב
 השבעה לי פיום וישבע לו וימכר את בכרתו
 ליעקב: ויאמר יעקב. קיים לי פיום דלהי. וקיים ליה
 ופיין ית בכירותיה ליעקב: לד ויעקב נתן לעשו לחם
 ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו
 את הבכרה: ויעקב יחב לעשו. לחים ותבשיל דטלופחין.

ואכל ושתי. וקם ואזל וישט עשו ית בכירותא: פ
 כו ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון
 אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך
 מלך פלשתים גררה: והנה כפנא בארעא. פר מפנא
 קדמא. והנה פיומי אברהם. ואזל יצחק לנת אבימלך
 מלכא דפלשתאי לגרר: ב וירא אליו יהוה ויאמר אל
 תרד מצרימה שכך בארץ אשר אמר אליך:
 ואתגלי ליה נ. ויאמר לא תיחות למצרים. שרי בארעא

ואהיה עמך ואברכך פילך ולזרעך אתן את
 את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך:

דאמר לך: ג גור בארץ הזאת
 פל הארצת האל והקמתי

דֹּד בְּאַרְעָא הָדָא. וַיְהִי מִימְרֵי בְּסַעֲדָן וּבְאַבְרָכָנָן. אָרִי לָךְ וּלְבִנְךָ. אֲתִיּוֹן יָת כָּל אַרְעָתָא הָאֵלִין. וְנֶאֱקִים יָת קְיָמָא דְקַיְיִמִית לְאַבְרָהָם אָבוּךְ: וְהִרְבִּיתִי אֶת־זַרְעִךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֶךָ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הָאֵל וְהִתְפָּרְכוּ בְּזַרְעֶךָ כָּל־גֹּיֵי הָאָרֶץ: וְאֶסְגִּי יָת בְּנֶךָ כְּכֹכְבֵי שָׁמַיָא. וְאֲתִיּוֹן לְבִנְךָ. יָת כָּל אַרְעָתָא הָאֵלִין. וַיִּתְפָּרְכוּן בְּדִיל בְּנֶךָ כָּל עַמְמֵי אַרְעָא: ה' עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אֲבָרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֶרְתִּי מִצֹּתִי חֲקֹתַי וְתוֹרֹתַי: תְּלָף. דְּקַפִּיל אֲבָרָהָם לְמִמְרֵי. וְנִטַּר מִטְּרַת מִימְרֵי פְקוּדֵי קְיָיִמִי וְאוֹרִיתִי: (שני) וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בְּגֵרָר: וַיִּתִּיב יִצְחָק בְּגֵרָר: וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אַחֲתִי הוּא כִּי יֵרָא לְאִמֵּר אִשְׁתִּי כִּי־הִרְגֵנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־דְּבָקָה כִּי־טוֹבַת מְרֵאָה הוּא: וּשְׁאִילוּ. אַנְשֵׁי אַתְרָא עַל עֵיסַק אֶתְתִּיה. וְאָמַר אַחַת הִיא. אָרִי דְחִיל לְמִימַר אֶתְתִּי. דְּלִמָּא יִקְטְלוּנִי. אַנְשֵׁי אַתְרָא עַל רִבְקָה אָרִי שְׁפִירַת חִיזוּ הִיא: ה' וַיְהִי כִּי אָרְכֹלוּ שֵׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁקֶף אַבְיִמֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחֲלוֹן וַיֵּרָא וְהִנֵּה יִצְחָק מְצַחֵק אֶת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ: וְהָוָה. פֶּד סָגִיאֻ לִיהַ תַּמָּן יוֹמִיָא. וְאֶסְתַּכִּי. אַבְיִמֶלֶךְ מֶלֶכָּא דְּפִלְשְׁתַּיִ. מִן תְּרַכָּא. וְחֻזָּא. וְהָא יִצְחָק מְחִידֵךְ עִם רִבְקָה אֶתְתִּיה: ט' וַיִּקְרָא אַבְיִמֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הוּא וְאִיךָ אִמְרַתְּ אַחֲתִי הוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אִמְרַתִּי כִּי־אִמּוֹת עָלִיָּה: וְקָרָא אַבְיִמֶלֶךְ לְיִצְחָק. וְאָמַר כִּרְם הָא אֶתְמַךְ הִיא. וְאִכְדִּין אִמְרַת אַחַת הִיא. וְאָמַר לִיהַ יִצְחָק. אָרִי אִמְרִיתִךְ דְּלִמָּא אֶתְקַטִּיל עֲלֵיה: וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָנוּ כְּמַעַט שָׁכַב אַחֲרֵי הָעָם אֶת־אִשְׁתְּךָ וְהִבֵּאתָ עָלֵינוּ אֲשָׁם: וְאָמַר אַבְיִמֶלֶךְ. מָּא דָּא עֲבַדַת לָנָּא. כּוּזַעִיר פּוֹן. שְׁכִיב. דְּמִיחַד בְּעַמָּא יָת אֶתְמַךְ. וְאִיתִיתָא עֲלָנָּא חוּבָּא: י' וַיֵּצֵו אַבְיִמֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר הִנְגַע בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוֹמָת: וּפְקִיד אַבְיִמֶלֶךְ. יָת כָּל עַמָּא לְמִימַר. דְּיַנְזִיק. לְגִבְרָא הַדִּין. וּלְאֶתְתִּיה אֶתְקַטְלָא יִתְקַטִּיל:

והרבירני את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרתני מצותי וזקותי ותורתני וישב יצחק בגרר וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אזותי הוא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה הוא ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך הוא ואיך אמרת אזותי הוא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אזוד העם את אשתך והבאת עלינו אשם ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנגע באיש הזה ובאשתו מות יומת

חלק הרקדוק

[1. וַיִּשְׁאֲלוּ. הו"ו געני ר"ח קרת]: [ח. ארכו לו. יש למשוך מעט תיבת לו. יפ"ה]: [יא. הנגע. בטרס לא באזלא ברוב התיגאן, ובמקצתו באזלא. ר"ח קרת]:

וַיִּשְׁאֲלוּ. הו"ו געני ר"ח קרת]: [ח. ארכו לו. יש למשוך מעט תיבת לו. יפ"ה]: [יא. הנגע. בטרס לא באזלא ברוב התיגאן, ובמקצתו באזלא. ר"ח קרת]:

ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה השנה הוא מאה שנים ויברכהו יהוה: וזרע יצחק בארץ ההוא. ואשכנח. בשפתא ההיא על חד מאה בדרשערוהי. וברכיה יי: (שלישי) יי ויגדל האיש וילך הלוח ויגדל עד פיתגל מאד: ורבא גברא. ואזל אזיל סגי ורבי. עד דרבא לחדא: ויהילו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים: והווי ליה גייתי ענא וגייתי תורי. ועבדה סגי וקניאו ביה פלשתאי: וכלהבארות אשר חפרו עבדי אביו אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר: וכל פירי. דחפרו עבדי אבוהי. ביומי אברהם אבוהי. טמונין פלשתאי ומלונין עפרא: ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעפניו פיעצמת מפניו מאד: ואמר אבימלך ליצחק. איזיל מעפניא ארי תקיפת מפני לחדא: וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם: ואזל מתמן יצחק. ושרא בנחלא דגרר ויתיב פמן: וישב יצחק ויחפרו את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות פשמות אשר קרא להן אביו: ותב יצחק. וחפר ית פירי דמיא. דחפרו ביומי אברהם אבוהי. וטמונין פלשתאי. פתר דמית אברהם. וקרא להון שמון. פשמון. דהוה קרי להון אבוהי: ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים: וחפרו עבדי יצחק בנחלא. ואשפחו תמן. ביר דמיין נבעין: ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק פי התעשקו עמו: ונצו רעונתא דגרר. עם רעונתא דיצחק. למימר דילנא מיא. וקרא שמה דבירא עשק. ארי אתעסקו עמיה: כא ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה

ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה השנה הוא מאה שנים ויברכהו יהוה וילך הלוח ויגדל עד גדל מאד והי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום עפר ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אזורי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמת אשר קרא להן אביו ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה

חלק הדקדוק

יד. ועבדה רבה. תרגום שלנו 'ועבדה' כלשון הפסוק. אתיא כרש"י שפירש עבדה פעולה. עבודה בחולם, משמע עבודה אחת. והדפוס דגריס פלחנא, משמעו עבודה אחת. והראב"ע פירש שהוא שם כמו סגולה. ואם כן אין לשנות ולתרגם פלחנא שהוא שם פעולה הנמשכת מהשם. וכן תרגמו בכ"ד גדול עבדה: [טו. וכל הבארות. אין געיא בוי"ו בעשר תיגאן מדוקדקות שבדקתי, והרבה טועים בזה. יפ"ה]: טז. כי עצמת ממנו מאד. סי' מנצפ"ך לגאולה. כך כתוב בתיגאן, וצ"ל"ע [וראה דברי מהר"ר בניה הסופר בריש פרשת וישלח פס' י"ב, מה שביאר בזה: כ. כי התעשקו עמו. ה"א גע: כא. ויחפרו. הוי"ו גע: יפ"ה]:

וַחֲפָרוּ בֵּיר אַחֲרָי. וַנִּצּוּ אִף עָלֶיהָ וַקְּרָא שְׁמָהּ שְׁטֵנָה:
 כב וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֲרַת וְלֹא רָבוּ
 עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עָתִידָהּ
 הָרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפְרִינוּ בְּאֶרֶץ: וְאִסְתַּלַּק מִתַּמָּן.
 וַחֲפַר בֵּיר אַחֲרָי. וְלֹא נִצּוּ עָלֶיהָ. וַקְּרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת.

וַאֲמַר. אֲרִי כָעֵן. אִפְתִּי שֵׁי א לָנָא וַיִּפְשַׁנְנָא בְּאַרְעָא: (רביעי)

כג וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שֶׁבַע: וּסְלִיק מִתַּמָּן לְבֵּאֵר שֶׁבַע:

כד וַיִּרְא אֱלֹהֵי יְהוָה בְּלַילָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי

אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֲבִיךָ אֱלֹהֵי אֱתֶרְךָ אֲנֹכִי

וּבְרַכְתִּיךָ וְהִרְבִּיתִי אֶת־זַרְעֶךָ בְּעֵבֹר אַבְרָהָם

עֲבָדִי: וְאַתְּגִלִּי לִיהֵ שֵׁי בְּלִילְיָא הַהוּא. וַאֲמַר. אֲנָא. אֱלֹהֵיהּ

דְּאַבְרָהָם אֲבוּךָ. לָא תִּדְחַל אֲרִי בְּסַעְדָךָ מִימְרִי. וְאַבְרָכְנָךְ

וְאִסְגִּי יָת בְּנֶךָ א בְּדִיל אַבְרָהָם עֲבָדִי: כה וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ

וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיִּטְשֵׁם אֶהְלוּ וַיִּכְרוּ־שָׁם

עֲבָדֵי־יִצְחָק בְּאֵר: וּבְנָא תַמָּן מִדְּבַחָא. וְצִלִּי בְּשִׁמְא

דְּשֵׁי. וּפְרַסִּיהּ תַמָּן לְמִשְׁכְּנֵיהָ וּכְרוּ תַמָּן עֲבָדֵי יִצְחָק בְּיָרָא:

כו וַאֲבִימֶלֶךְ הַלֵּלִי אֱלֹהֵי מִגְרָר וְאַחֲזַת מִרְעֵהוּ

וּפִיכֹל שַׁר־צִבְאוֹ: וַאֲבִימֶלֶךְ. אֶתָּא לְנִתְיָה מִגְרָר.

וְסִיעַת רְחֻמוֹהִי וּפִיכֹל רַב חֵילִיהּ: כז וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם

יִצְחָק מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שֹׂנְאֵתֶם אֹתִי

וְתִשְׁלַחֲנִי מֵאַתְכֶּם: וַאֲמַר לְהוֹן יִצְחָק. מְדִין אֶתִּיתוֹן

לְנֹתִי. וְאַתֶּם סְנִיתוֹן יִתִּי וְשִׁלַּחְתֶּם מִלּוֹתְכוֹן: כח וַיֹּאמְרוּ רָאוּ רָאִינוּ כִּי־הִיָּה יְהוָה וְעַמּוֹךְ

וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אֱלֹהֵי בִּינוֹתֵינוּ בִּינֵינוּ וּבִינֵיךָ וּנְכַרְתֶּהּ בְּרִית עַמּוֹךְ: וַאֲמַרוּ. מִתּוֹא

תּוֹנָא אֲרִי הָהּ מִימְרָא דְשֵׁי בְּסַעְדָךָ. וַאֲמַרְנָא. תַתְּקִיִּים כָּעֵן מוֹמְתָא. דִּהְוֹת בִּין אַבְהַתְנָא בִּינְנָא

וּבִינָךְ וּנְגִזֹר קָיִים עַמּוֹךְ: כט אִם־תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רַעְיָה כַּאֲשֶׁר לֹא נִגְעֵנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ

עִמָּךְ רַק־טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֶתְּהָ עִתְּהָ בְּרוּךְ יְהוָה: אם תַּעֲבִיד עִמָּנָא בִּישָׂא.

כָּמָא דְלֹא אֲנִיקְנָךְ. וּכְמָא דְעַבְדְנָא עַמּוֹךְ לְחֹזֵד טָב. וְשִׁלַּחְנָךְ בְּשָׁלוֹם אֶת כָּעֵן בְּרִיקָא דְשֵׁי:

ל וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֵּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ: וַעֲבַד לְהוֹן מִשְׁתֵּיָא וַאֲכָלוּ וּשְׁתִּיאוּ:

(חמישי)

וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֲרַת וְלֹא רָבוּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי עָתִידָהּ יְהוָה לָנוּ וּפְרִינוּ בְּאֶרֶץ וַיַּעֲלֵל מִשָּׁם בְּאֵר שֶׁבַע וַיִּרְא אֱלֹהֵי בְּלִילָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֲבִיךָ אֱלֹהֵי אֶתֶרְךָ אֲנֹכִי וּבְרַכְתִּיךָ וְהִרְבִּיתִי אֶת־זַרְעֶךָ בְּעֵבֹר אַבְרָהָם עֲבָדִי וְאַתְּגִלִּי לִיהֵ שֵׁי בְּלִילְיָא הַהוּא. וַאֲמַר. אֲנָא. אֱלֹהֵיהּ דְּאַבְרָהָם אֲבוּךָ. לָא תִּדְחַל אֲרִי בְּסַעְדָךָ מִימְרִי. וְאַבְרָכְנָךְ וְאִסְגִּי יָת בְּנֶךָ א בְּדִיל אַבְרָהָם עֲבָדִי: כה וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיִּטְשֵׁם אֶהְלוּ וַיִּכְרוּ־שָׁם אֶהְלוּ וַיִּכְרוּ שָׁם עֲבָדֵי יִצְחָק בְּאֵר: וּבְנָא תַמָּן מִדְּבַחָא. וְצִלִּי בְּשִׁמְא דְּשֵׁי. וּפְרַסִּיהּ תַמָּן לְמִשְׁכְּנֵיהָ וּכְרוּ תַמָּן עֲבָדֵי יִצְחָק בְּיָרָא: כו וַאֲבִימֶלֶךְ הַלֵּלִי אֱלֹהֵי מִגְרָר וְאַחֲזַת מִרְעֵהוּ וּפִיכֹל שַׁר־צִבְאוֹ: וַאֲבִימֶלֶךְ. אֶתָּא לְנִתְיָה מִגְרָר. וְסִיעַת רְחֻמוֹהִי וּפִיכֹל רַב חֵילִיהּ: כז וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שֹׂנְאֵתֶם אֹתִי וְתִשְׁלַחֲנִי מֵאַתְכֶּם: וַאֲמַר לְהוֹן יִצְחָק. מְדִין אֶתִּיתוֹן לְנֹתִי. וְאַתֶּם סְנִיתוֹן יִתִּי וְשִׁלַּחְתֶּם מִלּוֹתְכוֹן: כח וַיֹּאמְרוּ רָאוּ רָאִינוּ כִּי־הִיָּה יְהוָה וְעַמּוֹךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אֱלֹהֵי בִּינוֹתֵינוּ בִּינֵינוּ וּבִינֵיךָ וּנְכַרְתֶּהּ בְּרִית עַמּוֹךְ: וַאֲמַרוּ. מִתּוֹא תּוֹנָא אֲרִי הָהּ מִימְרָא דְשֵׁי בְּסַעְדָךָ. וַאֲמַרְנָא. תַתְּקִיִּים כָּעֵן מוֹמְתָא. דִּהְוֹת בִּין אַבְהַתְנָא בִּינְנָא וּבִינָךְ וּנְגִזֹר קָיִים עַמּוֹךְ: כט אִם־תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רַעְיָה כַּאֲשֶׁר לֹא נִגְעֵנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ רַק־טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֶתְּהָ עִתְּהָ בְּרוּךְ יְהוָה: אם תַּעֲבִיד עִמָּנָא בִּישָׂא. כָּמָא דְלֹא אֲנִיקְנָךְ. וּכְמָא דְעַבְדְנָא עַמּוֹךְ לְחֹזֵד טָב. וְשִׁלַּחְנָךְ בְּשָׁלוֹם אֶת כָּעֵן בְּרִיקָא דְשֵׁי: ל וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֵּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ: וַעֲבַד לְהוֹן מִשְׁתֵּיָא וַאֲכָלוּ וּשְׁתִּיאוּ:

חלק הרקדוק

כב. [ולא רבו. הטעם כביי שלא כמנהג נחזי עאין יו"ד, וכ"כ הרד"ק במכלול. יפ"ה]: הרחוב יי. בתאג אחד מצאתי כאן פסיק, וצ"ע: [כה. ויכרו. מלעיל. ר"ח קרת]: [כט. אם תעשה. השיין בצירי ע"ד הזרות, ומסיר עלה יי' ר"ל דבארבע מקומות בלבד בכל המקרא באה תיבה זו בצירי. יפ"ה]:

ד

וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ לְאֹזְנוֹ וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיִּלְכְּוּ מֵאֲתָוּ בְּשָׁלוֹם: וַאֲקֻדִּימוּ בְּצַפְרָא. וְקִיִּימוּ גְבֵר לְאַחוּהֵי. וְשִׁלְחָנֹן יִצְחָק. וְאַזְלוּ מִלְּנִתְיָה בְּשָׁלוֹם: לֵב וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֵאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצְאָנוּ מִים וַיִּקְרָא אֹתָהּ שֵׁבְעָה עַל כֵּן שֵׁם הָעֵיֶר בְּאֵר שֵׁבְעָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי עֲשׂוֹ בֶן אַרְבַּעִים שָׁנָה וַיִּקְוֶה אֱשֶׁה אֶת יְהוּדִית בַּת בְּאֵרִי הַזֹּאת וְאֶת בְּשֵׁמֶת בַּת אֵילָן הַזֹּאת וְתַהֲיִין מִרְתִּי רוּחַ לְיִצְחָק וְלִרְבֵּקָה

וַיְהִי כִי זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאֵת וַיִּקְרָא אֶת עֲשׂוֹ בֶן הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַנָּזִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא אֶקְנֶתִי לֹא יִדְעֹתִי יוֹם מוֹתִי וְלֵתָה שְׂאֵא נָא כְּלִיךְ תְּלִיךְ וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצִוְדָה לִי צִידָה וְעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהִבִּיאָה לִי וְאֹכְלָה בְּעֹבוֹר תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי בְּטָרֶם אָמוֹת וּרְבֵקָה שִׁמְעֶלֶת בְּדַבַּר יִצְחָק אֶל עֲשׂוֹ בֶן וַיִּלֶךְ עֲשׂוֹ הַשָּׂדֶה לְצוּד צִיד לְהַבִּיאַ וּרְבֵקָה אָמְרָה אֶל יַעֲקֹב בְּנֵה לֵאמֹר הִנֵּה שִׁמְעֶלֶתִי אֶת אַבִּיךָ מִדַּבַּר

חלק הדקדוק

[ב. הנהגה נא וקנתתי. פתח באסיף. יפ"ה]:

לֹא וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ לְאֹזְנוֹ וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיִּלְכְּוּ מֵאֲתָוּ בְּשָׁלוֹם: וַאֲקֻדִּימוּ בְּצַפְרָא. וְקִיִּימוּ גְבֵר לְאַחוּהֵי. וְשִׁלְחָנֹן יִצְחָק. וְאַזְלוּ מִלְּנִתְיָה בְּשָׁלוֹם: לֵב וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֵאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצְאָנוּ מִים: וַהֲנֵה בְּיוֹמָא הַהוּא. וְאַתּוּ עַבְדֵי יִצְחָק. וְתַחֲיִאוּ לִיָּהּ. עַל עֵיסֶק בְּיָרָא דְחָפְרוּ. וְאַמְרוּ לִיָּהּ אֲשַׁכְחָנָא מִיָּא: לֵב וַיִּקְרָא אֹתָהּ שֵׁבְעָה עַל־כֵּן שֵׁם הָעֵיֶר בְּאֵר שֵׁבְעָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַקְרָא יָתָהּ שֵׁבְעָה. עַל פִּין שְׁמָה דְקִרְתָּא בְּאֵר שֵׁבְעָה. עַד יוֹמָא הַדִּין: ם לֵב וַיְהִי עֲשׂוֹ בֶן־אַרְבַּעִים שָׁנָה וַיִּקְחָה אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחַתִּי וְאֶת־בְּשֵׁמֶת בַּת־אֵילָן הַחַתִּי: וַהֲנֵה עֲשׂוֹ בֶר אַרְבַּעִין שָׁנִין. וְנָסִיב אֶתְתָּא יָת יְהוּדִית. בַּת בְּאֵרִי חַתָּאָה. וְיָת בְּשֵׁמֶת. בַּת אֵילָן חַתָּאָה: לֵב וְתַהֲיִין מִרְתִּי רוּחַ לְיִצְחָק וְלִרְבֵּקָה: וַהֲנֹאָה מְסַרְבֹן וּמְרַגְזֹן עַל מִימְרֵי יִצְחָק וּרְבֵקָה: ם כֹּז וַיְהִי כִּי־זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאֵת וַיִּקְרָא אֶת־עֲשׂוֹ בֶן־הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַנָּזִי: וַהֲנֵה פֶד סִיב יִצְחָק. וְכַתְּיָא עֵינוּהִי מִלְּמַחְזִי. וַקְרָא. יָת עֲשׂוֹ בְּרִיָּה רַבָּא. וְאַמֵּר לִיָּהּ בְּרִיָּה. וְאַמֵּר לִיָּהּ חַתָּאָה: ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא וְקָנֶתִי לֹא יִדְעֹתִי יוֹם מוֹתִי: וְאַמֵּר. הָא כְּעַן סִיבִיתָ לִיָּת אָנָּה יָדַע יוֹם מוֹתִי: ג וְעַתָּה שְׂאֵנָא כְּלִיךָ תְּלִיךָ וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצִוְדָה לִי צִידָה: וְכַעַן סִיב פְּעֹן זַיְנָךְ. סִיפְךָ וְקִשְׁתְּךָ. וּפּוֹק לְחַקְלָא. וְצוּד לִי צִידָה: ד וְעֲשֵׂה־לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהִבִּיאָה לִי וְאֹכְלָה בְּעֹבוֹר תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי בְּטָרֶם אָמוֹת: וְעַבִּיד לִי תִבְשִׁילִין. כְּמָא דְרַחֲמִית. וְאַעִּיל לִי וְאַיְכּוֹל. בְּדִילָךְ דְּתִבְרַכְךָ נַפְשִׁי עַד לֹא אָמוֹת: ה וּרְבֵקָה שִׁמְעֶלֶת בְּדַבַּר יִצְחָק אֶל־עֲשׂוֹ בֶן וַיִּלֶךְ עֲשׂוֹ הַשָּׂדֶה לְצוּד צִיד לְהַבִּיאַ: וּרְבֵקָה שִׁמְעֶלֶת. פֶּד מְלִיל יִצְחָק. עִם עֲשׂוֹ בְּרִיָּה. וְאַזְלוּ עֲשׂוֹ לְחַקְלָא. לְמַצְד צִידָה לְאִיתְּאָה: וּרְבֵקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנֵה לֵאמֹר הִנֵּה שִׁמְעֶלֶתִי אֶת־אַבִּיךָ מִדַּבַּר

ח

ציד קרי

אֶל־עֵשׂוֹ אָחִיָּהּ לֵאמֹר׃ וְרִבְקָה אָמַרְתָּ. לְיַעֲקֹב בְּרָה
 לְמִימֶר. הֲאֵ שְׂמַעִית מִן אָבוֹד. מִמְלִיל. עִם עֵשׂוֹ אַחִיךָ לְמִימֶר׃
 וְהִבִּיאָה לִי צֵיד וְעָשָׂה־לִי מִטְעָמִים וְאִכְלָהָ
 וְאִבְרַכְכָּה לְפָנָי יְהוָה לְפָנָי מוֹתִי׃ אֵיתָא לִי צֵידָא.
 וְעֵבִיד לִי תַבְשִׁילִין וְאִיכֹל. וְאִבְרַכְנָךְ. קָדָם יְיָ קָדָם מוֹתִי׃
 וְעַתָּה בְנֵי שְׂמַע בְּקֻלִי לְאֲשֶׁר אֲנִי מַצְוָה אֶתְּךָ׃
 וְכַעַן פְּרִי קִבְּלִי מִנִּי. לְמָא דְאָנָּא מְפַקְדָּא יְתָךְ׃ לְךָ־נָא
 אֶל־הַצֵּאן וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדֵי עֵזִים טְבִים
 וְאֶעֱשֶׂה אִתְּם מִטְעָמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהַב׃
 אִיזִיל פְּעֹן לְעָנָא. וְסַב לִי מִתְּמָן. תְּרִין. גְּדֵי עֵזִין טְבִין.
 וְאֶעֱבִיד יְתִחוּן תַבְשִׁילִין. לְאָבוֹךְ כְּמָא דְרַחִים׃ וְהִבֵּאתְ
 לְאָבִיךָ וְאָכַל בְּעֶבֶר אֲשֶׁר יְבָרַכְךָ לְפָנָי מוֹתֹו׃
 וְתַעִיל לְאָבוֹךְ וַיִּיכֹל. בְּדִיל. דִּיבְרַכְנָךְ קָדָם מוֹתִיָּה׃
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֲנֵן עֵשׂוֹ אָחִי
 אִישׁ שָׂעֵר וְאֹנְכִי אִישׁ חָלָק׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב. לְרִבְקָה
 אִמִּיהָ. הָא עֵשׂוֹ אָחִי גְבַר סַעְרָן. וְאָנָּא גְבַר שְׂעִיעַ׃ יֵב אֹוְלִי
 יְמִשְׁנִי אָבִי וְהֵייתִי בְעֵינָיו כְּמִתְעַתָּע וְהִבֵּאתִי
 עָלַי קָלְלָה וְלֹא בְרַכָּה׃ מָאָם יְמוּשְׁנֵי אָבָא. וְאִיָּהּ
 בְּעֵינֹוהִי כְּמִתְלַעֵב. וְאִיתִי עָלַי. לְנוֹטִין וְלֹא בְרַכְנִ׃
 וְתֹאמַר לֹו אִמּוֹ עָלַי קָלְלַתְךָ בְּנֵי אֶתְךָ שְׂמַע
 בְּקֻלִי וְלֹךְ קַח־לִי׃ וַאֲמַרְתָּ לִיָּה אִמִּיהָ. עָלַי אֶת־אֲמַר

אל עֵשׂוֹ אֶחָיו לֵאמֹר לְרִבְקָה אָמַרְתָּ לְיַעֲקֹב בְּרָה לְמִימֶר. הֲאֵ שְׂמַעִית מִן אָבוֹד. מִמְלִיל. עִם עֵשׂוֹ אַחִיךָ לְמִימֶר. וְהִבִּיאָה לִי צֵיד וְעָשָׂה־לִי מִטְעָמִים וְאִכְלָהָ וְאִבְרַכְכָּה לְפָנָי יְהוָה לְפָנָי מוֹתִי. אֵיתָא לִי צֵידָא. וְעֵבִיד לִי תַבְשִׁילִין וְאִיכֹל. וְאִבְרַכְנָךְ. קָדָם יְיָ קָדָם מוֹתִי. וְעַתָּה בְנֵי שְׂמַע בְּקֻלִי לְאֲשֶׁר אֲנִי מַצְוָה אֶתְּךָ. וְכַעַן פְּרִי קִבְּלִי מִנִּי. לְמָא דְאָנָּא מְפַקְדָּא יְתָךְ. לְךָ־נָא אֶל־הַצֵּאן וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדֵי עֵזִים טְבִים וְאֶעֱשֶׂה אִתְּם מִטְעָמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהַב. אִיזִיל פְּעֹן לְעָנָא. וְסַב לִי מִתְּמָן. תְּרִין. גְּדֵי עֵזִין טְבִין. וְאֶעֱבִיד יְתִחוּן תַבְשִׁילִין. לְאָבוֹךְ כְּמָא דְרַחִים. וְהִבֵּאתְ לְאָבִיךָ וְאָכַל בְּעֶבֶר אֲשֶׁר יְבָרַכְךָ לְפָנָי מוֹתֹו. וְתַעִיל לְאָבוֹךְ וַיִּיכֹל. בְּדִיל. דִּיבְרַכְנָךְ קָדָם מוֹתִיָּה. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֲנֵן עֵשׂוֹ אָחִי אִישׁ שָׂעֵר וְאֹנְכִי אִישׁ חָלָק. וַאֲמַר יַעֲקֹב. לְרִבְקָה אִמִּיהָ. הָא עֵשׂוֹ אָחִי גְבַר סַעְרָן. וְאָנָּא גְבַר שְׂעִיעַ. יֵב אֹוְלִי יְמִשְׁנִי אָבִי וְהֵייתִי בְעֵינָיו כְּמִתְעַתָּע וְהִבֵּאתִי עָלַי קָלְלָה וְלֹא בְרַכָּה. מָאָם יְמוּשְׁנֵי אָבָא. וְאִיָּהּ בְּעֵינֹוהִי כְּמִתְלַעֵב. וְאִיתִי עָלַי. לְנוֹטִין וְלֹא בְרַכְנִ. וְתֹאמַר לֹו אִמּוֹ עָלַי קָלְלַתְךָ בְּנֵי אֶתְךָ שְׂמַע בְּקֻלִי וְלֹךְ קַח־לִי. וַאֲמַרְתָּ לִיָּה אִמִּיהָ. עָלַי אֶת־אֲמַר

חלק הדקדוק

יז. ביד יעקב בנה. כן הוא בתיגאן, הטפחא בתיבת יעקב:

בְּנוּאָה דְלֹא יִיתוֹן לְנוֹטָא עַלְךָ פְּרִי. פְּרִים. קִבְּלִי מִנִּי וְאִיזִיל סַב לִי׃ יד וַיִּלְךְ וַיִּפְקַח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ
 וְתַעֲשֶׂה אִמּוֹ מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אָהַב אָבִיו׃ וַאֲזַל וּנְסִיב. וְאִיתִי לְאִמִּיהָ. וְעַבְדַת אִמִּיהָ
 תַבְשִׁילִין. כְּמָא דְרַחִים אָבוּהִי׃ טו וְתִקַּח רִבְקָה אֶת־בְּגָדֵי עֵשׂוֹ בְּנֵה הַגְּדָל הַחֲמֹדֹת
 אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבַּיִת וְתַלְבֵּשׁ אֶת־יַעֲקֹב בְּנֵה הַקְטָן׃ וּנְסִיבַת רִבְקָה. ית לְבוּשֵׁי עֵשׂוֹ. פְּרָה
 רְפָא דְכִתְּאָא. דְעַמְּהָ בְּבִיתָא. וְאַלְפִישַׁת ית יַעֲקֹב פְּרָה זְעִירָא׃ טז וְאֵת עֶרְת גְּדֵי הָעֵזִים
 הַלְּבִישָׁה עַל־יָדָיו וְעַל חֻלְקַת צֹואָרָיו׃ וַיֵּת. מִשְׁכֵּי דְגְּדֵי בְנֵי עֵזִי. אֶלְפִישַׁת עַל יְדוּהֵי. וְעַל
 שְׂעִיעוֹת צוּרִיָּה׃ יז וְתִתֵּן אֶת־הַמִּטְעָמִים וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשָׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנֵה׃

ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר
הנני מי אתה בני ויאמר יעקב אל
אביו אנכי עשׂו בכרך עשיתי
כאשר דברת אלי קום נא שבה
ואכלה מצידִי בעבור תברכני
נפשך ויאמר יצזק אל בנו מה זה
מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה
יהוה אלהיך לפני ויאמר יצזק אל
יעקב גשה נא ואמשך בני האתה
זה בני עשׂו אם לא ויגש יעקב אל
יצזק אביו וימשהו ויאמר הקל
קול יעקב והידיים ידי עשׂו ולא
הכירו כי היו ידיו כידי עשׂו אזויו
שערת ויברכהו ויאמר אתה זה
בני עשׂו ויאמר אני ויאמר הגשה
לי ואכלה מציד בני למען תברכך
נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין
וישת ויאמר אליו יצזק אביו גשה
נא ושקה לי בני ויגש ושק לו וירזז
את ריזז בגדיו ויברכהו ויאמר
ראה ריזז בני כריזז שדה אשר

חלק הרקדוק

[יט. ואכלה. הקמץ קטן והשוא נח, כי הוא לשון צווי:
כ. מהזה. יש להפריד מעט בין התיבות דלא לשתמע
מזה דהוא לשון הווייה, וכן בכל המקרא. יפ"ה]: (כא.
ואמשך. השי"ן בשוא נח ברוב התיגאן [פסקא זו
שבאה בתאג י"ם לא מצאתיה בשום כתי"י של חז"ד,
וספק אם היא של מהר"ץ. עכ"פ גם בכל התיגאן
המדוייקים שראיתי אין געיא במי"ם, וממילא השוא נח.
ומצאתי בגליון תאג קדמון שכתב ירושלמיים ואמשך הרי
לנו עדות דדוקא בירושלמיים היא בגעיא, ובספרי תימן
לא יפ"ה]: (כב. וימשהו. אין געיא בו"ו בעשר
תיגאן מדוקדקות שבדקתי, היפך תאג י"ם שנהגו רבים
לגעות על פיו: כג. ויברכהו. הוי"ו געי, וכן השניה
שבפס' זו: כה. ויבא לו יין. הדרגא בוי"ד והיא
מלעיל, וכ"כ מהר"ץ לעיל על פס' ויבא קין (פ"ד, ג).
ותיבת לו בתרי טעמי, ויש להפסיק בה מעט. יפ"ה]: כו.
ושקה לי. השוא שבשי"ן נח מטעם המקף, עיין
במחברת שבריש התיגאן (עמ' סה). וכן כתב הר"מ
לונזאנו [משם ספרי ספרד ותירושלמיים והגל"י יפ"ה],
מטעם שאין כאן געיא:

ויהבת ית תבשיליא. וית לחמא דעבדת, בינא דיעקב ברה:
יה ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי
אתה בני: ועל לות אביו ויאמר אבא. ויאמר האנא
מן את ברי: יט ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשׂו
בכרך עשיתי פאשר דברת אלי קום נא שבה
ואכלה מצידִי בעבור תברכני נפשך: ויאמר
יעקב לאביו. אנא עשׂו בכרך. עבדית. פמא דמלילתא
עמי. קום פען אסתחר. ואכול מצידִי בדיל דתברכני
נפשך: כ ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת
למצא בני ויאמר כי הקרה יהוה אלהיך לפני:
ויאמר יצחק לבריה. מא דין. אוחיתא לאשפחא ברי. ויאמר.
ארי זמין יי יאך קדמי: כא ויאמר יצחק אל יעקב
גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשׂו אם
לא: ויאמר יצחק ליעקב. קרב פען ואמושך ברי. האת
דין ברי עשׂו אם לא: כב ויגש יעקב אל יצחק אביו
וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידיים ידי
עשׂו: וקריב יעקב. לות יצחק אביו ומשיה. ויאמר. קלא
קליה דיעקב וינא ידי עשׂו: כג ולא הפירו פיהו
ידיו פירי עשׂו אחיו שערת ויברכהו: ולא
אשתמודעיה. ארי הנאה ידוהי. פירי. עשׂו אחוהי סערנן
וברכיה: כד ויאמר אתה זה בני עשׂו ויאמר אני:
ויאמר. את דין ברי עשׂו ויאמר אנא: כה ויאמר הגשה
לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי
ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת: ויאמר. קריב לי
ואיכול מצידא דברי. בדיל דתברכך נפשי. וקריב ליה
ואכל ואעיל ליה חמרא ושתי: כו ויאמר אליו יצחק
אביו גשה נא ושקה לי בני: ויאמר ליה יצחק אביו
קרב פען ושק לי ברי: כז ויגש וישק לו וירח את ריח

בְּגֵדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רְאֵה רַיַח בְּנֵי פְרִיַח
שָׂדֶה אֲשֶׁר בָּרְכוּ יְהוָה: וקריב וְנָשִׂיק לִיָּהּ. וְאַרְיֵחַ.
יַת רַיַח לְבוֹשׂוֹהֵי וּבְרִכְיָהּ. וְאָמַר. חֲזִי רִיחָא דְבַרְיִ. פְּרִיַח
חַקְלָא. דְּבַרְכִיָּהּ שֵׁי: (ששי) כח וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל
הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דְּגָן וְתִירֹשׁ: וַיִּתֵּן
לָךְ שֵׁי. מִטַּלָּא דְשִׁמְיָא. וּמִטְּוֹבָא דְאַרְעָא. וְסִגְיֹת עֲבוּר וְחִמְר:
כט וַיַּעֲבְדוּהָ עַמּוּסִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהּ לְאֲפֻסִים הָיְתָה גְבִיר
לְאַחֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהּ בְּנֵי אִמְהָ אַרְרִיָּה אֲרוּר
וּמְבַרְכִיָּה בְּרוּיָהּ: פְּלַחְפָּר עַמְמִין. וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּ לָךְ מִלְּכוּן.
הָיִי רַב לְאַחֶר. וַיִּסְגְּדוּן לָךְ בְּנֵי אִמְר. לִיטָךְ יְהוֹן לִיטִין
וּבְרִיכָךְ יְהוֹן פְּרִיכִין: ל וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּלַח יַעֲקֹב
לְבָרָה אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אָנֹכִי יַעֲזָא יַעֲקֹב מֵאֵת
פְּנֵי יַעֲקֹב אֲבִיו וַעֲשׂוּ אָחִיו בַּא מְצִידוֹ: וְהָיָה. פֶּד
שִׁיעִי יַעֲקֹב לְבָרְכָא יַת יַעֲקֹב. וְהָיָה. פְּרַם מִפְּק נִפְק יַעֲקֹב.
מִן קָדָם יַעֲקֹב אָבוּהִי. וַעֲשׂוּ אָחוּהִי. עַל מְצִידֵיהִי: לא וַיַּעֲשׂוּ
גַם־הוּא מִטְּעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו
יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל מְצִיד בְּנֹו בַעֲבַר תְּבַרְכֵנִי
נִפְשֵׁי: וַעֲבַד אַף הוּא תַבְשִׁילִין. וְאַעִיל לְאָבוּהִי. וְאָמַר
לְאָבוּהִי. יָקוּם אָפָא וַיִּיכֹל מְצִידָא דְבַרְיָהּ. פְּדִיל דְתַבְרַכְנִי
נִפְשֵׁךְ: לב וַיֹּאמֶר לוֹ יַעֲקֹב אָבִיו מִי־אַתָּה וַיֹּאמֶר
אֲנִי בְנֵךְ בְּכָרְךָ עֲשׂוּ: וְאָמַר לִיָּהּ. יַעֲקֹב אָבוּהִי מִן אֵת.

וישתחוּ
לָהּ

ז

ברכו יהוה ויתן לך האלהים מטל
השמים ומשמני הארץ ורב דגן
ותירש יעבדוך עמים וישתחוּ לך
לאמים הוה גביר לאזיך וישתחוּ
לך בני אמך ארריך ארוּר
ומברכיך ברוך ויהי כאשר כלה
יצחק לברך את יעקב ויהי אך
יצא יצא יעקב מאת פני יצחק
אביו ועשו אזויו בא מצידו ועשו
גם הוא מטעמים ויבא לאביו
ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל
מציד בנו בעבר תברכני נפשך
ויאמר לו יצחק אביו מי אתה
ויאמר אני בנך בכרך עשו ויזרד
יצחק זרדה גדלה עד מאד
ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד
ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא
ואברכה גם ברוך יהיה כשמע
עשו את דברי אביו ויצעק צעקה
גדלה ומרה עד מאד ויאמר
לאביו ברכני גם אני אבי ויאמר
בא אזיך במרמה ויקוז ברכתך

חלק הדקדוק

[כט. וישתחוּ. היר"ד געני, וכן השניה שבפס' זה, וכ"כ
מהר"ץ בפרשת בלק פכ"ה פס' ב. יפ"ה]: לג. הוא
הצד ציד. הקמץ רחב מפני המאריך: [ואברכהו.
הוי"ו קמץ בכל סת"י. ר"ת קרח]:

וְאָמַר. אָנָּא פְּרָךְ בְּכָרְךָ עֲשׂוּ: לב וַיִּחַרְדַּ יַעֲקֹב חַרְדָּה גְדֹלָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי־אֲפֹא
הוּא הַצֵּד־צִיד וַיָּבֵא לִי וְאָכַל מִכָּל בְּטָרָם תָּבוּא וַאֲבָרְכֵהוּ גַם־בְּרוּיָהּ יְהִיָּה:
ותוה יַעֲקֹב תוּקָא רַבָּא עַד לַחֲדָא. וְאָמַר. מִן הוּא דִּיכִי. דְּצֵד צִידָא וְאַעִיל לִי. וְאַכְלִית מִכּוּלָּא.
עַד לָא תִיעוּל וּבְרִיכְתִּיהָ אַף בְּרִיךְ יְהִי: לד פִּשְׁמַע עֲשׂוּ אֶת־דְּבַרִי אָבִיו וַיַּעֲעֵק
צִעֲקָה גְדֹלָה וּמְרָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בְּרַכֵּנִי גַם־אֲנִי אָבִי: פֶּד שְׁמַע עֲשׂוּ
יַת פְּתַגְמֵי אָבוּהִי. וְצוּח צוּחָא. רַבָּא וּמְרִירָא עַד לַחֲדָא. וְאָמַר לְאָבוּהִי. פְּרִיכִנִי אַף לִי אָפָא:
לה וַיֹּאמֶר בָּא אַחֶיךָ בְּמַרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְתֶּךָ: וְאָמַר. עַל אַחוּךְ בְּחַכְמָה וְקַבִּיל בְּרַכְתֶּךָ:

ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה לקוז והנה עתה לקוז ברכתי ויאמר הלא אצלת לי ברכה ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתי לך ואת כל אזויו נתתי לו לעבדים ודגן ותירש סמכתיו ולכה אפוא מה אעשה בני ויאמר עשו אל אביו הברכה אזות הוא לך אבי ברכני גם אני אבי וישא עשו קלו ויבך ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משלמי הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל ועל זרעך תזויה ואת אזויו תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך וישטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרנה את יעקב אזוי ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלז ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אזויו מתנזם לך להרעך

חלק הרקדוק

לו. הכי קרא שמו. תיבת 'קרא' מלרע: [ויעקבני. הוי"ו גע: את בכרתי לקח. הקו"ף בקמץ בלא אס"ף, ומסיר עלה יב זקף קמץ: טל. ויען יצחק אביו. כ"ה בכל התיגאן והדפוסים, ופשוט. ומש"כ בתאג המרגלית אינו למהרי"ץ, ולא נמצא בשום כתי" של חה"ד, ואינו אלא תוספת דברי מעתיק טועה ששורבכו בשוגג ע"י מהדיר התאג הגדול בשנת התשי"ט, ומשם לתאג המרגלית, ואח"כ לספרו של הרש"י, ואכמ"ל. יפ"ה]: מא. [על הברכה. הדרבן בה"א בכל ספרי תימן, היפך הדפוסים. יפ"ה]: [ואהרנה את יעקב אחי. הטפחה בתלי יעקב. ר"ח קרח [ובתיגאן של בניה ועוד אחרים אינו כן. יפ"ה]:

לו ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פועלים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת לי ברכה: ויאמר יאות קרא שמי יעקב. וחכמי דגן תרפין זמנין. ית בכירותי נסיב. והא כען קביל ברכתי. ויאמר הלא שבקת לי ברכא: לו ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתי לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירש סמכתיו ולכה אפוא מה אעשה בני: ואתיב יצחק ויאמר לעשו. הא רב. שויתיה עלוך וית כל אחוהי. יהבית ליה לעבדין. ובכבור ובחמר סעדתייה. ולך כען מא אעביד פרי: לו ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת הוא לך אבי ברכני גם אני אבי וישא עשו קלו ויבך: ויאמר לעשו לאבוהי. תברכתא תדא היא לך אפא. פריכני אף לי אפא. ובארים עשו קליה ובכא: טל ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משלמי הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל: ואתיב. יצחק אבוהי ויאמר ליה. הא. מטובא דארעא יהי מותבך ומטלא דשמיא מלעילא: ט ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך: ועל חרבך תיחי. וית אחוך תפלה. ויהי פד יעפרון פנוהי על פתגמי אורייתא ותעדי ניריה מעל צורך: מא וישטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו

יקרבו ימי אבל אבי ואהרנה את יעקב אחי: ונטר עשו דבכו ליעקב. על ברכתא. דברכיה אבוהי. ויאמר עשו בלפיה. יקרבו ימי אבליה דאפא ויאקטול ית יעקב אחי: טב ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנתם לך להרעך: ואתתוה לרבקה. ית פתגמי עשו ברה רפא. ושלחת. וקרת ליעקב ברה זעירא. ויאמרת ליה. הא עשו אחוך פמין לך למקטלך:

עי
חספר

מִן וְעַתָּה בְנֵי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַחֲלֶיךָ אֶל־לְבָן
אָחִי חֲרָנָה: וּכְעַן פְּרִי קִבִּיל מִנִּי. וְקוּם אֵיזִיל לְךָ לְנֹת
לְבָן אָחִי לְחָרוֹ: מִד וַיִּשְׁבֹּת עִמּוֹ יָמִים אַחֲרָיִם עַד
אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ: וְתַתִּיב עִמֶּיהָ יוֹמִין וְעִירִין
עַד דְּתַתּוּב חֲמַתָּא דְאַחוּךְ: מִה עַד־שׁוּב אַף־אָחִיךָ מִמְּוֶה
וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ
מִשָּׁם לְמָה אֲשַׁבֵּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אַחָד: עַד דִּיתּוּב
רְגֵזָא דְאַחוּךְ מִנְךָ. וְיִתְנַשֵּׁי יַת דְּעַבְדַּת לִיהָ. וְאַשְׁלַח וְאַדְפְּרִיךְ
מִתְּמָן. לְמָא אֶתְפוּל אַף תְּרוּיכוֹן יוֹמָא חַד: מִו וְתֵאמְר
רַבְּקָה אֶל־יִצְחָק קֹצְתִי בְּחַיִּי מִפְּנֵי בְּנוֹת חֵת
אִם־לִקְחָ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת־חֵת כֹּאֲלֵה מִבְּנוֹת
הָאָרֶץ לְמָה לִּי חַיִּים: וְאָמַרְת רַבְּקָה לְיִצְחָק. עַקִּית
בְּחַיִּי. מִן קָדָם בְּנַת חַתָּאָה. אִם גָּסִיב יַעֲקֹב. אֶתְמָא מִבְּנַת
חַתָּאָה כֹּאֲלִין מִבְּנַת אַרְעָא. לְמָא לִי חַיִּין: כַּח « וַיִּקְרָא
יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ
לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן: וְקָרָא יִצְחָק. לְיַעֲקֹב
וַבְּרִיךְ יְתִיהָ. וּפְקֻדֵיהָ וַאֲמַר לִיהָ. לָא תִסַּב אֶתְמָא מִבְּנַת
כְּנָעַן: כִּי קוּם לְךָ פְּדֻנָּה אַרְם בֵּיתָה בְּתוּאֵל אַבְי
אִמְךָ וְקַח־לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבָן אָחִי
אִמְךָ: קוּם אֵיזִיל לְפִדְן דְאַרְם. לְבֵית בְּתוּאֵ אַבּוּקָא
דְאַמְר. וְסַב לְךָ מִתְּמָן אֶתְמָא. מִבְּנַת לְבָן אַחוּקָא דְאַמְר:

קוף ועיר לפוף ח עקום

ועתה בני שמע בקלי וקום ברז
לך אל לבן אחי חרנה ובעת
ימים ארבעים עד אשר תשוב חמת
אחייך עד שוב אף אחייך ממך
ושכח את אשר עשית לו ושליחתי
ולקוחתיך משם למה אשכל גם
שניכם יום אחד ותאמר רבקה
אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות
חת אם לקח יעקב אשה מבנות
חת כאלה מבנות הארץ למה לי
חיים ויקרא יצחק אל יעקב ויברך
אתו ויצוהו ויאמר לו לא תקח
אשה מבנות כנען קום לך פדנה
ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח
לך משם אשה מבנות לבן אחי
אמך ואל שדי יברך אתך ויפרך
וירבך והיית לקהל עמים ויתן לך
את ברכת אברהם לך ולזרעך
אתך לרשתך את ארץ מגריך
אשר נתן אלהים לאברהם
וישלוז יצחק את יעקב וילך פדנה
ארם אל לבן בן בתואל הארמי
אחיו רבקה אם יעקב ועשו וירא
עשו כי ברך יצחק את יעקב

חלק הדקדוק

[מה. למה אשכל. המי"ם רפה והיא מלרע, כי באה
קודם אל"ף. ראה מחברת התיגאן מהזורתי עמ' לה:
ב. פדנה. אין געיא בנו"ן בכל תיבות 'פדנה' שבאו כאן
בענין, היפך הדפוסים. יפ"ה:]

וְאֵל שְׁדֵי יְבָרֶךְ אֹתְךָ וַיְבָרֶךְ וַיְרַבְּךָ וְהֵייתָ לְקַהֲל עַמִּים: וְיֵא שְׁדֵי יְבָרִיךְ יְתָר.
וַיִּפְשָׁךְ וַיִּסְגֵּינְךָ וְתִהִי לְכַנְשַׁת שְׁבִטִין: - וַיִּתֶן־לְךָ אֶת־בְּרַכְתּוֹ אַבְרָהָם לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ
אִתְךָ לְרִשְׁתָּךְ אֶת־אָרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם: וַיִּתִּין לְךָ יַת
בְּרַכְתָּא דְאַבְרָהָם. לְךָ וּלְבִנְךָ עַמְר. לְמִירְתְּךָ יַת אַרְעַ תּוֹתְבוּתְךָ. דִּיהַב שִׁי לְאַבְרָהָם: (שביעי)
ה וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיְלַךְ פְּדֻנָּה אַרְם אֶל־לְבָן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי אָחִי
רַבְּקָה אִם יַעֲקֹב וְעָשׂו: וְשָׁלַח יִצְחָק יַת יַעֲקֹב. וְאַזֵּל לְפִדְן דְאַרְם. לְנֹת לְבָן פִּר בְּתוּאֵל
אַרְמָאָה. אַחוּקָא דְרַבְּקָה. אִמֶּיהָ דִּי־יַעֲקֹב וְעָשׂו: וַיִּרְא עֵשׂו כִּי־בָרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב

ושלח אתו פדנה ארם לקוזת לו משם אשה בברכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקוז אשה מבנות כנען וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו וילך עשו אל ישמעאל ויקוז את מזולת בת ישמעאל בן אברהם אזוזת נביות על נשיו לו לאשה

ושלח אתו פדנה ארם לקוזת לו משם אשה בברכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקוז אשה מבנות כנען: ונחזא עשו. ארי בריך יצחק ית יעקב. ושלח יתיה לפדן דארם. למסב ליה מתמן אתתא. בדברך יתיה. ופקיד עלוהי למימר, לא תסב אתתא מבנת כנען: וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם: וקביל יעקב. מן אבוהי ומן אמהי, ואזל לפדן דארם: ה וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו: ונחזא עשו. ארי בישן בנת כנען בעיני יצחק אבוהי: ט וילך עשו אל ישמעאל ויקוז את מזולתו בת ישמעאל בן אברהם אזוזת נביות על נשיו לו לאשה: ואזל עשו לות ישמעאל ונסיב. ית מחלת פת ישמעאל פר אברהם. אחתיה דנביות, על נשוהי ליה לאתו:

מפטיח

קו פיסוקים סימן יחללאל

ויצא יעקב

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה: ונפק יעקב דדה מבאר שבע, ואזל לחרן: י ויפגע בפקום וילן שם כיתא השמש ויקח מאבני הפקום וישם מראשתיו וישכב בפקום ההוא: וערע באתרא. ובת תמן ארי על שמשא. ונסיב מאבני אתרא. ושוי איסדוהי, ושכיב באתרא ההוא: יב ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו: ותלם. והא סלמא געיץ פארעא. ורישיה מטי עד צית שמיא. והא מלאכיא דיני, סלקין ונחתין ביה: יג והנה יהוה נצב עליו ויאמר אנני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקוז מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו והנה יהוה נצב עליו ויאמר אנני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך

חלק הדקדוק

[ו]. לקחת לו משם. יש למשוך מעט תיבת לו, וכן לקמן סוף פס' ט. יפ"ה]: ט. את מחלת. מחלת דאורייתא, החי"ת בקמץ חטף (מהרי"ב) [ובשו"ת פעולת צדיק ח"א סי' יד הוסיף וכתב ששאלת על מ"ם דמחלת אם היא בקמץ או בפתח... דע כי בכל התיגאן אשר יסדו הראשונים מעשה ידי אמן הרמב"ם וזה"ה, נמצא כתוב המ"ם בקמץ וגם החי"ת בשוא קמץ כזה מחלת. וכתב מהר"ר יחיא בשירי ז"ל במסרה שלו וז"ל, מחלת דאורייתא מ"ם בקמץ והחי"ת בשוא קמץ, והכוונה כי מחלת דרחבעם ודתהלים המ"ם בקמץ והחי"ת בשוא פתח כזה מחלת, משא"כ הך דאורייתא שהחי"ת בשוא קמץ. אמנם כולחו שווין דהמ"ם בקמץ. גם הגאון מהר"ם לונזאנו ז"ל בס' אור תורה כ' שהמ"ם בקמץ. יפ"ה]: יא. ויפגע במקום. לשון כנוי למי שאמר והיה העולם. בניה]: